

2) *R. lin, hampa*, antingen medelst inverkan af luft eller vatten frambringa förruttelse i lin- eller hamplintan, för att betaga det innanför barken eller tågorna liggande trädaktiga växtstämnet dess fasthet. — *R-s*, v. d. Blifva rött.

RÖTANDE, n. 4. Se *Rötning*.

RÖTAKTIG, a. 2. Som närmar sig till röta; något rött.

RÖTBÖLD, m. 3. Se *Ellerböld*.

RÖTFEBER, m. 2. pl. — *febrar*. Feber, hvarvid större samling af gallaktiga orenligheter i första vägarna äger rum.

RÖTKOJA, f. 1. Litet hus, förfallet af röta.
RÖTMÅNAD, m. 3. Benämning på tiden ifrån 25 Juli till 25 Augusti, emedan hettan då lätt åstadkommer röta. (Fig. fam.) *Han har r-en i hufvudet*, är icke riktigt redig.

RÖTNING, f. 2. Förfarandet eller verkningen, då något rötes.

RÖTSIMPA, f. 1. Fisksläktet Scorpena.

RÖTSÅR, n. 3. Sår, som ständigt varar sig.

RÖTÄGG, n. 3. 1) Ruttet ägg. — 2) (fig.) Person, som utgör en skamfläck för ett sällskap, ett samfund.

S.

S, äss, n. 3. 1) Nittonde bokstafven i alfabetet. Har i svenskan alltid samma ljud, t. ex.: *Sak, ras, lass, resa, lassa*. — *Sk* ljuder som *sch* framför *e, i, y, ä, ö*, uti samma grundstafvelse, t. ex.: *Sked, skinn, sky, skäl, sköte*; har äfven samma ljud framför *a* och *o* uti *Skarlakan, skatull, marskalk, menniska, menniskor*. — *Sj, skj, stj*, i samma stafvelse, uttalas som *sch*, t. ex.: *Sjette, sju, själ, sjö, skjorta, skjul, stjelk, stjelpa, stjerna*. — 2) Ljudet, då bokstafven *s* uttalas. — Man säger äfven: *s-ljud*. — 3) Fjäder, krok i form af ett S. — 4) Förkortningar: *S.*, *S:t* ell. *Sct.* = Sanct (helig, t. ex.: *S:t Erik*). — *S. S.* = *Sacra Scriptura* (den heliga skrift). — *S. T.* = *salvo titulo* (d. v. s. titeln bibehållen; ord, som skrives på utanskriften af ett bref, då man icke vill utsätta titeln). — *s. e. c.* = *salvo errore calculi* (d. v. s. med förbehåll att få rätta möjligen begånget räknefel: ord, som stundom skrivas nedanför en räkning). — *s. v.* = *salva venia*, d. v. s. med förlof sagdt.

SABADILL, --i'll, f. 3. Mexikansk ört af fam. Melantheaceæ, hvars frön nyttjas i läkekonsten. Veratrum Sabadilla. — *Ss. S-frö*.

SABBAT, sabbatt ell. sabbätt, m. 3. (hebreiskt ord) Helig hvildodag, helgedag. *Hålla s-en*, iakttaga föreskrifterna för dess firande. *Bryta s-en*, bryta deremot. [Sabatt, Sabath, Sabbath.]

SABBATSBROTT, sabbattsbrå't, n. 3. Hvarje öfverträdelse af sabbatens helgd, så vida den kan blifva föremål för laga åtal.

SABBATSBRYTARE, m. 3. Den, som begår sabbatsbrott.

SABBATSDAG, sabbattdåg, m. 2. Se *Sabbat*.

SABBATSÅR, n. 3. Så kallades, hos Judarna, hvart sjunde år, som af dem hölls heligt.

SABEL, såb'l, m. 2. pl. *sablar*. Ett längre sidogevär med eneggad, mer eller mindre krokig klinga, och som föres af ryttare. — *Ss. S-balja, -formig, -hugg, -klinga*.

SABELMUS, f. 3. pl. — *möss*. Se *Fjälllemmel*.

SABELTASKA, f. 1. Bred och lång lädertaska, som husarer bära hängande på remmar bredvid sabeln, för att deri förvara åtskilliga småsaker.

SABELÅRT, f. 3. *S-er* kallas en utmärkt god sort af sockerärter.

SABLA, v. a. 1. *S. ned*, se *Nedsabla*.

SACCELLANI, sasällani', n. 3. (af lat. *Sacella*,

åt ett helgon invigdt kapell) En komministers syssla.

SACKA, v. n. 1. (af *Sjunka*) 1) (om jord) *Sjunka*. — 2) (om fartyg) Gå akterut, tillbaka i stället för framåt. *S. i lä*, säges om ett fartyg, som blir allt mer efter andra fartyg, med hvilka det kryssar i sällskap. — *Sackande*, n. 4. o. *Sackning*, f. 2.

SACKTA, se *Sakta*.

SACRAMENT, m. fl., se *Sakrament*.

SADEL, såd'l, m. 2. pl. *sadlar*. (t. *Sattel*) Säte, som till bekvämlighet för ryttaren fästes på hästens rygg. *Rida med, utan s. Stiga, sätta sig, kasta* ell. *svinga sig upp i s-n. Kasta, lyfta en ur s-n*, sades isynn. om den, som fordom vid spärridning med lansens kastade sin motståndare af hästen; (fig.) uttränga någon ur ens ynnest, o. s. v. — *Ss. S-formig*.

SADELBOM, m. 2. pl. — *bommar*. Benämning på de tvenne bågar af trä, som fram- och baktill utgöra grundlaget för en sadel.

SADELBROTT, n. 3. Sårnad på ryggen, som en häst fått af sadelns skafning.

SADELBROUTEN, a. 2. neutr. — *et.* (om hästar) Sårnad på ryggen till följe af sadelns skafning.

SADELBÅGE, m. 2. pl. — *bågar*. Se *Sadelbom*.

SADELDYNA, f. 1. Den stoppade sitsen på en sadel.

SADELFEST, a. 1. Som sitter fast och ständigt i sadeln.

SADELGJORD, f. 2. Gjord, hvarmedelst sadeln befästes på hästens rygg.

SADELKNAPP, m. 2. Knappformig upphöjning på främre bommen af en sadel.

SADELMAKARE, m. 3. Handverkare, som förfärdigar sadlar och alla slags seldon, bekläder vagnar, m. m. — *Ss. S-arbete, -handverk*, m. m.

SADELMAKARENÄL, f. 2. Nål, som brukas af sadelmakare, 1½ till 2 tum lång, och med ett rundt skär i stället för spets.

SADELPUTA, f. 1. Se *Sadeldyna*.

SADELTRÄ, n. 4. Se *Sadelbom*.

SADELTÄCKE, n. 4. Täcke, som lägges öfver eller under en sadel.

SADELVÄSKA, f. 1. Liten väska eller ficka på hvardera sidan af en sadel, att deri förvara åtskilliga småsaker.